

Історія і сучасність Олімпійських ігор

ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ — міжнародні спортивні змагання, що проводять кожні чотири роки під егідою [Міжнародного олімпійського комітету \(МОК\)](#). Олімпійські ігри зародилися в Стародавній Греції. Датою початку їх проведення вважають 776 р. до н. е. Змагання на честь бога Зевса організовували раз на 4 роки у м. Олімпія між представниками кількох міст-держав і царств Стародавньої Греції. Спочатку учасники змагалися лише з бігу на різні дистанції (стадії). Через популярність програму змагань поступово розширили, додавши інші бігові дисципліни, п'ятиборство (складалося із стрибків, метання диска і списа, змагання з бігу та боротьби), кулачний бій, боротьбу, панкратіон, перегони на колісницях. Ігри античності досягли розквіту в 6–5 ст. до н. е., а після завоювання Греції римлянами поступово почали втрачати своє значення. Проведення змагань скасовано 393 р. н. е., коли римський імператор Феодосій I оголосив про ліквідацію всіх язичницьких культів і практик.

Ідея відродити Олімпійські ігри виникала неодноразово. Першою серйозною спробою наслідування античних змагань стала Олімпіада Республіки — національний олімпійський фестиваль, що проводили 1796–1798 у Парижі. У 1850 лікар Вільям-Пенні Брукс у містечку Мач-Венлок у Великій Британії започаткував при Венлокському сільськогосподарському товаристві читання Олімпійських класів (пізніше реорганізовано у Венлокське олімпійське товариство) та проведення щорічних змагань, що згодом отримали назву Олімпійські ігри Венлока. Крім того, 1862–1867 у Ліверпулі (Велика Британія) відбувався щорічний Великий Олімпійський фестиваль, в якому брати участь могли лише джентльмени. Наприкінці 19 століття у Греції проведено кілька національних Олімпіад.

Остаточно реалізувати ідею відродження Олімпійських ігор вдалося французькому барону П'єру де Кубертену. У 1894 році він заснував Міжнародний олімпійський комітет, що став керівним органом [олімпійського руху](#), та запропонував організувати міжнародні циклічні Олімпійські ігри, що відбувалися б кожні 4 роки. Перші Олімпійські ігри під егідою МОК від-

булися в 1896 році в Афінах, у них взяв участь 241 спортсмен із 14 країн, які змагалися в 43 дисциплінах із 9 видів спорту ([боротьба](#), [важка атлетика](#), [велоспорт](#), [легка атлетика](#), плавання, спортивна гімнастика, стрілецький спорт, теніс, фехтування). Першим олімпійським чемпіоном став американський легкоатлет Джеймс Конноллі, який виграв змагання з потрійного стрибка; найуспішнішим олімпійцем був німецький борець і гімнаст Карл Шуман, який здобув 4 золоті медалі. У командному заліку перші місця посіли збірні команди США, Греції та Німеччини. На перших Олімпійських іграх учасниками змагань були лише чоловіки. Жінки вперше взяли участь на наступних Олімпійських іграх (Париж, 1900), зокрема, першою олімпійською чемпіонкою стала англійська тенісистка Шарлотта Купер.

Після успіху перших Олімпійських ігор олімпійський рух увійшов у період застою. Наступні Олімпійські ігри, що проходили у 1900 році під час Паризької виставки та у 1904 році під час Всесвітньої виставки в Сент-Луїсі (США), були лише супровідними заходами. Олімпійський рух знову набрав обертів після проведення 1906 року в Афінах позачергових Олімпійських ігор (не були офіційно визнані Міжнародним олімпійським комітетом), що викликало зацікавлення у суспільстві.

Серед осіб, які разом з П'єром де Кубертенем брали участь у відродженні Олімпійських ігор, був [О. Бутовський](#) (1894–1900 — член Міжнародного олімпійського комітету). Свої враження від перебування на перших Олімпійських іграх він висвітлював у праці «Афины весной 1896 года» (Москва, 1896). О. Бутовський неодноразово намагався організувати олімпійський комітет у Російській імперії, але не отримав підтримки. У Санкт-Петербурзі Російський олімпійський комітет створено лише у 1911 році, що активізувало розвиток олімпійських видів спорту в країні. Для підтримання олімпійського руху вирішено організувати щорічні змагання за зразком Олімпійських ігор. Так, Першу Всеросійську олімпіаду проведено у 1913 році у Києві. Для її підготовки створено Київський олімпійський комітет, який очолив [О. Анохін](#). Події Олімпіади висвітлював ж. «Красота и сила». У змаганнях взяли участь бл. 600 спортсменів із різних міст імперії. Основними видами спорту стали: легка і важка атлетика, плавання, стрибки у воду, фехтування, гімнастика, стрільба, кінний, велосипедний і [мотоциклетний спорт](#), [веслування](#). До окремих змагань вперше в Російській імперії були допущені жінки. Однією з найвизначніших подій стали змагання з [марафонського бігу](#). Другу Всеросійську олімпіаду проведено 1914 у Ризі, але через оголошення загальної

мобілізації та початку 1-ї світової війни її закінчили достроково.

Питання про доповнення програми Олімпійських ігор зимовими видами спорту порушували ще у 1894 році на першому конгресі Міжнародного олімпійського комітету. Змагання з фігурного катання були представлені на 4-х Олімпійських іграх у Лондоні (1908), хокей — на 7-х Олімпійських іграх у Антверпені (Бельгія, 1920). У 1924 році у французькому місті Шамоні проведено «Тиждень зимового спорту», що згодом офіційно став першими зимовими Олімпійськими іграми. У змаганнях взяли участь 258 спортсменів із 16 країн. Було розіграно 16 комплектів нагород у 9 видах спорту: бобслей, ковзанярський спорт, лижні перегони, стрибки з трампліна, лижне двоборство, фігурне катання, хокей, лижні перегони військових патрулів, керлінг. Найбільше медалей завоювали спортсмени Норвегії. Першим чемпіоном став американський ковзаняр Чарльз Джутроу на дистанції 500 метрів. Оскільки змагання викликали великий резонанс, у 1925 році Міжнародний олімпійський комітет прийняв рішення, що зимові Олімпійські ігри стануть регулярними і будуть проводитися в один рік з літніми. Від 1994 року вони відбуваються з інтервалом у два роки.

Історія Олімпійських ігор сучасності налічує проведення 33-х літніх та 24-х зимових Олімпійських ігор. Найчастіше літні Олімпійські ігри відбувалися в США (4) та Великій Британії (3); зимові — в США (4) та Франції (3). Тричі (1916, 1940, 1944) змагання скасовано через першу та другу світові війни. Бойкотування деякими країнами Олімпійських ігор під час «холодної війни» призвело до обмеженої репрезентативності змагань у 1980 і 1984.

Найбільшу кількість нагород на літніх Олімпійських іграх мають представники США, СРСР і Великої Британії. Лідерами за кількістю здобутих олімпійських медалей є американський плавець Майкл Фелпс, який має 28 нагород (23 золоті, 3 срібні та 2 бронзові), спортивна гімнастка Лариса Латиніна — володарка 18 медалей (9 золотих, 5 срібних, 4 бронзових), фінський легкоатлет Пааво Нурмі, у активі якого 12 нагород (9 золотих і 3 срібні).

У загальному медальному заліку зимових Олімпійських ігор лідирують Норвегія, США та Німеччина. Найбільших успіхів на зимових Олімпійських іграх досягли норвежці: лижниця Маріт Бьорген, яка здобула 15 медалей (8 золотих, 4 срібні, 3 бронзових), біатлоніст Уле-Ейнар Б'єрндален — володар 13 медалей (8 золотих, 4 срібні, 1 бронзова) та лижник Б'єрн Далі, який має 12 нагород (8 золотих і 4 срібні).

Лише двом особам вдалося взяти участь у 10 Олімпійських іграх. Це канадський представник кінного спорту Іен Міллар, срібний медаліст 29-х Олімпійських ігор (Пекін, 2008); а також представниця кульової стрільби Ніно Салуквадзе (представляла СРСР, Об'єднану команду та нині Грузію). 9 разів учасниками

Олімпійських ігор були австрійський яхтсмен Губерт Раудашль, представник кульової стрільби Антон Кузьмін (був у складі команди СРСР, згодом Латвії).

Офіційне гасло змагань — «Citius, altius, fortius — communis», що в перекладі з латини означає «Швидше, вище, сильніше — разом» (до 2021 використовували «Citius, altius, fortius» / «Швидше, вище, сильніше»), уперше прозвучало на 8-х Олімпійських іграх (Париж, 1924). Емблемою змагань є 5 переплечених зліва направо кілець різного кольору, що символізують єдність 5-ти частин світу (Європа — блакитний, Азія — жовтий, Африка — чорний, Австралія та Океанія — зелений, Америка — червоний). Олімпійський прапор — полотнище із зображенням олімпійської емблеми на білому тлі. Його підіймають на відкритті Олімпійських ігор, опускають під час церемонії закриття. Уперше прапор використали на 7-х Олімпійських іграх (м. Антверпен, Бельгія, 1920). Під час змагань горить олімпійський вогонь, що запалюють в Олімпії й приносять до місця проведення змагань естафетою олімпійського вогню (проводять від 1936). У незалежній Україні етап естафети у 2004 прийняв Київ. На Майдані Незалежності смолоскип виніс С. Бубка (олімпійський чемпіон 1988). Від 1968 країна-господар Олімпійських ігор обирає свій олімпійський талісман.

Кожним видом спорту на Олімпійських іграх керує Міжнародна спортивна федерація, що встановлює та контролює правила у своїх видах спорту. Країни, що беруть участь в Олімпійських іграх, мають національні олімпійські комітети, головним завданням яких є розвиток і захист олімпійського руху в своїй державі. Усі національні олімпійські комітети, визнані МОК, об'єднує Асоціація національних олімпійських комітетів (створена 1979), що складається з 5 континентальних асоціацій, утворених за географічним принципом (АНОК Африки, Панамериканська спортивна організація, Олімпійська рада Азії, Європейські олімпійські комітети, Національні олімпійські комітети Океанії). В Україні від 1990 діє Національний олімпійський комітет. До цього національний олімпійський рух активно розвивався в українській діаспорі. Так, 1956 у США засновано Український олімпійський комітет, мета якого — боротьба за українську самостійність на спортивних аренах. 1972 у Великій Британії постав Олімпійський комітет організацій Українського визвольного фронту на час проведення 20-х Олімпійських ігор у Мюнхені (Німеччина). 1975 у Канаді створено Український олімпійський комітет на час проведення 21-х Олімпійських ігор у Монреалі. Зусилля цих організацій спрямовували на те, щоб українці на змаганнях виступали окремо від збірної команди СРСР, і на забезпечення українських спортсменів всією необхідною підтримкою (її надавали й українській збірній команді на 26-х Олімпійських іграх в Атланті, США, 1996). Загалом українські емігранти здійснили значний внесок у розвиток олімпійського руху. Напр., для підготовки до 11-х Ігор у Берліні (1936)

українці в США організували першу Українську спортивну олімпіаду у м. Філадельфія (1936). У другій половині 20 ст. силами української діаспори влаштовано альтернативні Олімпійські ігри — Вільну олімпіаду, що відбулася двічі в місті Етобіко (нині у складі Торонто, Канада, 1980, 1984). Її організовано як спортивні змагання народів, що зазнали поневолення радянського режиму (учасники — команди України, Литви, Латвії, Естонії та Вірменії). 1988 Вільну олімпіаду проведено як Українську олімпіаду (Філадельфія), а з розпадом СРСР потреба в альтернативних змаганнях відпала.

Статус і порядок проведення Олімпійських ігор визначає міжнародно-правовий акт — Олімпійська хартія, засади якої розробив П. де Кубертен. Документ був ухвалений на Міжнародному спортивному конгресі 1894 (Париж). Актуальна редакція Хартії діє від 17 липня 2020 і складається з 6-ти розділів («Олімпійський рух і його діяльність», «Міжнародний олімпійський комітет», «Міжнародні федерації», «Національні олімпійські комітети», «Олімпійські ігри», «Заходи та санкції, дисциплінарні процедури та розв'язання суперечок»).

Програма Олімпійських ігор — комплекс видів спорту та спортивних дисциплін, з яких проводять олімпійські змагання. Вона постійно змінюється, щоб відповідати реаліям сьогодення і повною мірою задовольняти інтереси глядачів. Щоб стати олімпійським (визнанням МОК), вид спорту повинен бути достатньо популярним на всіх континентах та мати міжнародну федерацію. Кожен олімпійський вид спорту може складатися з кількох дисциплін, що поділяються на види змагання, за які присуджують олімпійські медалі. Окремі види спорту свого часу були вилучені з програми Олімпійських ігор (лакрос, поло, перетягування каната), але деякі з них згодом знову стали олімпійськими, напр., стрільба з лука, теніс. Також існують види спорту, визнані МОК, що в майбутньому можуть бути представленими на Олімпійських іграх.

Програма 33-х літніх Олімпійських ігор (Париж, 2024) складалася із 32-х видів спорту (усього 48 дисциплін, 329 комплектів нагород): академічне веслування, бадмінтон, баскетбол, бокс, боротьба (вільна і греко-римська), важка атлетика, велоспорт, веслування на байдарках і каное, вітрильний спорт, водні види спорту (плавання, марафонське плавання, стрибки у воду, артистичне плавання та водне поло), волейбол (класичний і пляжний), гандбол, гольф, гімнастика (стрибки на батуті, спортивна і художня гімнастика), легка атлетика, настільний теніс, регбі-7, серфінг, скейтбординг, спортивне скелелазіння, стрільба (з гвинтівки, пістолета й рушниці), стрільба з лука, сучасне п'ятиборство, триатлон, теніс, тхеквондо, фехтування, футбол, хокей на траві, кінний спорт (конкур), брейкінг (вперше на Іграх). Порівняно з 32-ми Олімпійськими іграми (Токіо, 2020) було вилучено карате, бейсбол і софтбол.

До програми 34-х Олімпійських ігор у Лос-Анджелесі

(2028) внесено крикет, бейсбол/софтбол, флаг-футбол, лакрос і сквош, водночас остаточно інтегровано до основної програми скейтбординг, спортивне скелелазіння та серфінг.

На 24-х зимових Олімпійських іграх (Пекін, 2022) до програми додано рекордні 109 змагань у 15-ти дисциплінах із 7-ми видів спорту: біатлон, бобслей (бобслей і скелетон), керлінг, ковзанярські види спорту (фігурне катання, шорт-трек, ковзанярський спорт), лижні види (гірськолижний спорт, лижні перегони, фрістайл, лижне двоборство, стрибки з трампліна, сноубординг), санний спорт та хокей. МОК ухвалив рішення додати до програми наступних зимових Олімпійських ігор новий вид спорту — скі-альпінізм (або лижний альпінізм).

У 2007 з метою залучення молоді до олімпійського руху МОК ухвалив рішення про проведення юнацьких Олімпійських ігор — змагань серед спортсменів-юніорів у віці від 14-ти до 18-ти років, що проводять раз на 4 роки. Бувають також літні і зимові. Перші літні юнацькі Олімпійські ігри відбулися 2010 у Сингапурі, зимові — 2012 в Іннсбруку (Австрія).

Від 1948 щороку 23 червня святкують міжнародний олімпійський день. На честь Олімпійських ігор названо астероїд 1022 Олімпіада.

Українці на Олімпійських іграх

Спортсмени українського походження брали участь в Олімпійських іграх від 1896. На 1-х Іграх побував киянин М. Ріттер. У Грецію він вирушив не в складі команди, а самотійно. М. Ріттер взяв участь у попередніх змаганнях зі стрільби (де переміг) та боротьби, але від подальшої участі відмовився. На 2-х (Париж, 1900) серед представників Російської імперії (офіційно країна участі не брала) був український фехтувальник **П. Заковорот**, який посів 7-е м. 1912 за збірну команду Австро-Угорщини виступав легкоатлет В. Понурський (біг на дистанціях 200 і 400 м, не потрапив до фіналу), у складі російської команди срібними призерами зі стрільби стали уродженець м. Балта (нині Подільського р-ну Одеської обл.) Г. Пантелеймонов та киянин М. Мельницький.

У міжвоєнний період 1924–36 в Олімпійських іграх у складі польської команди брали участь уродженці Західної України. 1924 на 8-х Іграх у Парижі бронзовий призером став кіннотник А.-Л. Крулікевич. Крім нього, учасниками були Т. **Коморовський**, велосипедисти Ф. Костшебський і К. Кшемінський, футболісти М. Батш і В. Кухар (див. **Кухарі**). У змаганнях зі стрільби брав участь уродженець Чернівців Є. Вашкевич. 1928 на 9-х Олімпійських іграх в Амстердамі як представник Польщі виступав уродженець Києва веслувальник А. Солтан-Пересвят, а представник США боксер С. Галайко здобув срібну медаль. В 11-х Олімпійських іграх 1936 в Берліні у складі збірної команди Польщі брали участь легкоатлет К. Кухарський, фехтувальник А. Франц, львівські

футболісти С. Альбанський, Я.-К. Васевич. У складі команди Чехословаччини золоту медаль у веслуванні на каное-двійці завоював спортсмен укр. походження В. Сироватка. Також укр. походження мав учасник цих змагань Д. Лисак, який представляв США (його брат С. Лисак на Олімпійських іграх в 1948 став чемпіоном і срібний призером).

На 1-х зимових Олімпійських іграх (м. Шамоні, Франція, 1924) у складі збірної команди Польщі був львів'янин С. Вітковський, який у лижному марафоні на 50 км посів 21-е місце. 1928 у Сент-Моріці (Швейцарія) на такій же дистанції виступав львівський лижник Ф. Кава. Уродженець Катеринослава (нині Дніпро) хокеїст В. Крігер у складі збірної команди Польщі посів 8-е місце. Команду США на цих змаганнях представляв ковзаняр українського походження В. Білас (також брав участь у наступних Олімпійських іграх, посівши 5-е місце на дистанції 10 тис. м). 4-е місце на 3-х зимових Олімпійських іграх у Лейк-Плесіді (США, 1932) посіли львівські хокеїсти Р. Сабінський, К. Соколовський. У наступних Олімпійських іграх (м. Гарміш-Партенкірхен, Німеччина, 1936) брали участь хокеїсти К. Соколовський, Р. Ступницький та В. Лемішко, у складі румунської команди — уродженці Чернівців фігуристи А. Айзенбайссер та І. Тимчик (13-е м.). Учасником зимових Олімпійських ігор у 1932, 1936 та 1948 як представник польської хокейної команди був уродженець Станіслава (нині Івано-Франківськ) А. Ковальський. До 2-ї світової війни українці брали участь у всіх зимових Олімпійських іграх (у складі збірних команд різних країн), проте нагород не здобували.

1951 у Москві створено Олімпійський комітет СРСР, який того ж року визнав МОК, що дозволило радянським спортсменам брати участь в Олімпійських іграх 1952–88 на цих змаганнях більшість українських спортсменів виступали під прапором СРСР. На 15-х Олімпійських іграх, що відбулися 1952 у Гельсинкі, вперше брала участь збірна команда СРСР. Представники України в особистих та команд. змаганнях вибороли 22 медалі, серед яких 10 золотих, 11 срібних та 1 бронзова. Українці здобули нагороди зі спортивної гімнастики, греко-римської боротьби та академічного веслування. Чемпіонами стали Н. Бочарова, М. Гороховська (обидві — двічі), Д. Леонкін, В. Чукарін (4 рази; усі — спорт. гімнастика), Я. Пункін (греко-римська боротьба).

На наступних літніх Олімпійських іграх українці неодноразово ставали чемпіонами та призерами. Найбільшу кількість золотих нагород у складі збірної команди СРСР здобували Л. Латиніна (9), В. Чукарін, Б. Шахлін (обидва — по 7), П. Астахова (5; усі — спорт. гімнастика), В. Манкін (вітрильний спорт), В. Морозов, С. Чухрай (обидва — веслування на байдарках і каное; усі — по 3). На зимових Олімпійських іграх 2-разовим чемпіоном з біатлону ставав І. Бяков (1972; 1976).

СРСР став країною-господарем 22-х Олімпійських ігор,

що пройшли 1980 у Москві. Це були перші Олімпійські ігри на території Східної Європи. Вони ввійшли в історію спорту і політики 20 ст. через політичний бойкот низки держав на знак протесту проти військової інтервенції СРСР в Афганістан. У них узяло участь понад 5 тис. учасників. Було розіграно 203 комплекти нагород, встановлено 36 світових і 39 європейських рекордів, 74 рази оновлено олімпійські рекорди. Найбільшу кількість нагород здобули представники країни-господаря.

Здобутки на літніх Олімпійських іграх за часів державної незалежності України

Після розпаду СРСР не всі нові держави встигли пройти формальності, пов'язані зі створенням національних олімпійських комітетів та подати заявки для участі в Олімпійських іграх, тому за спеціальним рішенням МОК спортсмени країн колишнього СРСР 1992 виступали Об'єднаною командою. У її складі українці здобули низку нагород. Першим українським спортсменом, на честь якого на 25-х Олімпійських іграх у Барселоні підняли національний прапор і виконали гімн України, став [О. Кучеренко](#), який виграв золоту медаль з греко-римської боротьби. Також чемпіонами стали: [С. Бебешко](#), [Ю. Гаврилов](#) (гандбол), [О. Бризгіна](#), [Л. Джигалова](#) (обидві — легка атлетика), [В. Гутцайт](#), Г. Погосов (обидва — фехтування), [Т. Гуцу](#), [Т. Лисенко](#), [І. Коробчинський](#), [Г. Місютін](#), Р. Шарипов (усі — спортивна гімнастика), [О. Жирко](#), М. Ткаченко (обидві — баскетбол), О. Тимошенко (художня гімнастика).

Збірну команду України на 24-х Олімпійських іграх (м. Атланта, США, 1996) представляв 231 спортсмен (146 чоловіків, 85 жінок). Завоювавши 23 нагороди (9 золотих, 2 срібні і 12 бронзових), Україна посіла 9-е місце у загальному заліку. Першим олімпійським чемпіоном у складі збірної команди України став борець греко-римського стилю [В. Олійник](#). Найбільшу кількість медалей здобула Л. Подкопаєва, яка стала 2-разовою чемпіонкою (абсолютна першість, вільні вправи) та срібною призеркою (вправи на брусах) зі спортивної гімнастики.

На наступних літніх Олімпійських іграх, що пройшли у 2000 в Сіднеї (Австралія), змагалися 230 українських спортсменів у 23-х видах спорту. Їхніми здобутками стали 23 медалі (3 золоті, по 10 срібних і бронзових). Україна посіла 13-е місце у загальному заліку. Плавчиня Я. Клочкова здобула 2 золоті (на дистанціях 200 і 400 м) та срібну (на дистанції 800 м) нагороди. Також чемпіоном зі стендової стрільби став [М. Мільчев](#). Найбільшу кількість нагород серед українських спортсменів здобули боксери, які вибороли 2 срібні ([С. Доценко](#), [А. Котельник](#)) та 3 бронзові ([С. Данильченко](#), В. Сидоренко, А. Федчук) медалі.

2004 в Афінах на 28-х Олімпійських іграх національну команду України представляли 239 спортсменів у 23-х видах спорту, які виграла 22 нагороди (8 золотих, 5 срібних і 9 бронзових). 2-разовою чемпіонкою знову

стала [Я. Клочкова](#) (на дистанціях 200 і 400 м). Також свою першу олімпійську медаль здобула [О. Костевич](#) (золото; кульова стрільба). Важливим здобутком стала бронзова медаль української жіночої команди з гандболу.

На 29-х Олімпійських іграх, що пройшли 2008 в Пекіні, у складі української команди було 254 спортсмени (28 видів спорту), які здобули також 22 нагороди: 7 золотих, 4 срібні та 11 бронзових. По 4 нагороди здобули легкоатлети: золото — Н. Добринська (багатоборство), срібло — І. Ліщинська (біг) та О. Антонова (метання диска), бронзу — Н. Тобіас (біг); і борці: срібло — А. Стаднік (вільна боротьба), бронзу — А. Варданян (греко-римська боротьба), Т. Данько, І. Мельник-Мерлені (обоє — вільна боротьба). Найбільше золотих медалей вибороли представники кульової стрільби, а саме А. Айвазян (стрільба з гвинтівки) й О. Петрів (стрільба зі швидкісного пістолета). Свою першу олімпійську медаль (золоту) здобула фехтувальниця О. Харлан.

30-і Олімпійські ігри пройшли 2012 у Лондоні, у них взяли участь 238 українських спортсменів у 21 виді спорту. Загалом було здобуто 19 медалей: 5 золотих, 4 срібні та 10 бронзових. Найбільшого успіху досягли укр. боксери, здобувши 5 нагород: чемпіонами стали В. Ломаченко та О. Усик, срібний призером — Д. Берінчик, бронзовий призерами — Т. Шелестюк та О. Гвоздик.

На 31-х Олімпійських іграх (м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія, 2016) українська команда (205 спортсменів у 27-ми видах спорту) здобула найменшу кількість нагород за роки незалежності — 11 медалей (2 золоті, 5 срібних, 4 бронзові). Чемпіонами стали О. Верняєв (спортивна гімнастика) та Ю. Чебан (веслування на байдарках і каное).

32-і Олімпійські ігри в Токіо (Японія) через пандемію коронавірусу відбулися 2021 замість 2020. Незважаючи на зміну дати проведення, в офіційних документах щодо 32-х Ігор використовують планове датування. Українську команду представляли 157 спортсменів, які здобули 19 нагород: 1 золоту, 6 срібних та 12 бронзових. Єдиним українським олімпійським чемпіоном став борець греко-римського стилю Ж. Беленюк. У новому олімпійському виді спорту — карате — українці здобули 2 нагороди: срібло (А. Терлюга) та бронзу (С. Горуна). Також українські спортсмени вперше виграли медалі в артистичному плаванні (2 бронзові нагороди в змаганнях дуетів та груп).

На 33-х Олімпійських іграх (Париж, Франція, 2024) українська команда (140 спортсменів у 25-и видах спорту) здобула 12 медалей — 3 золоті, 5 срібних, 4 бронзові, посівши 22 місце в загальному заліку. Чемпіонами стали легкоатлетка Я. Магучіх, боксер О. Хижняк та команда шаблісток на чолі з О. Харлан. Підготовка спортсменів проходила в умовах російської війни проти України. Зокрема, серед призерів — борчиня І. Коляденко (2-е місце), яка в 2022 році пережила

лихоліття окупації в Ірпені.
Наступні Ігри відбудуться в м. Лос-Анжелес (США) у 2028 році.
Загалом національна збірна України завоювала 163 нагороди:

золоті — 44,
срібні — 43,
бронзові — 76.

З них на літніх Олімпійських іграх здобуто 154 медалі:

золоті — 41,
срібні — 41,
бронзові — 72.

На зимових Олімпійських іграх — 9 медалей:

золоті — 3,
срібні — 2,
бронзові — 4.

Українські мультимедалісти:

- фехтувальниця О. Харлан (6 медалей: 2 золоті, 1 срібна, 3 бронзові);
- плавчиня [Я. Клочкова](#) (5 медалей: 4 золоті, 1 срібна);
- веслувальниця [І. Осипенко-Радомська](#) (4 медалі: 1 золота, 2 срібні, 1 бронзова; також як представниця Азербайджану здобула ще 1 бронзу);
- представниця кульової стрільби [О. Костевич](#) (4 медалі: 1 золота, 3 бронз.);
- спортивна гімнастка Л. Подкопаєва (2 золоті, 1 срібна);
- веслувальник Ю. Чебан (3 медалі: 2 золоті, 1 бронзова);
- яхтсменка Р. Таран (3 медалі: 1 срібна, 2 бронзові).

Рис. 1. Рейтинг України на літніх Олімпійських іграх (за місцем в медальному заліку серед інших країн)

[chart]

Табл. 1. Українські медалісти літніх Олімпійських ігор

Спортсмен(ка)	Медаль	Вид спорту	Спортивна дисципліна	Рік і місце Олімпійських ігор ¹
Браславець Євген	золото	вітрильний спорт	клас «470»	1996, м. Атланта, США
Кличко Володимир	золото	бокс	вагова категорія понад 91 кг	1996, м. Атланта, США
Кравець Інеса	золото	легка атлетика	потрійний стрибок	1996, м. Атланта, США
Матвієнко Ігор	золото	вітрильний спорт	клас «470»	1996, м. Атланта, США
Олійник В'ячеслав	золото	греко-римська боротьба	вагова категорія до 90 кг	1996, м. Атланта, США
Подкопаєва Лілія	золото (двічі)	спортивна гімнастика	абсолютна першість; вільні вправи	1996, м. Атланта, США

Спортсмен(ка)	Медаль	Вид спорту	Спортивна дисципліна	Рік і місце Олімпійських ігор					
					Бурдейна Наталія	срібло	стрільба з лука	командні змагання	2000, м. Сідней, Австралія
Серебрянська Катерина	золото	художня гімнастика	індивідуальне багатоборство	1996, м. Атланта, США	Буслович Євген	срібло	вільна боротьба	вагова категорія до 58 кг	2000, м. Сідней, Австралія
Таймазов Тимур	золото	важка атлетика	вагова категорія до 100 кг	1996, м. Атланта, США	Гончаров Валерій	срібло	спортивна гімнастика	командна першість	2000, м. Сідней, Австралія
Шаріпов Рустам	золото	спортивна гімнастика	вправи на брусах	1996, м. Атланта, США	Доценко Сергій	срібло	бокс	вагова категорія до 67 кг	2000, м. Сідней, Австралія
Мазій Світлана	срібло	академічне веслування	четвірка парна	1996, м. Атланта, США	Зозуля Роман	срібло	спортивна гімнастика	командна першість	2000, м. Сідней, Австралія
Міфтахутдінова Діна	срібло	академічне веслування	четвірка парна	1996, м. Атланта, США	Клочкова Яна	срібло	плавання	800 м вільним стилем	2000, м. Сідней, Австралія
Морозова Олена	срібло	академічне веслування	четвірка парна	1996, м. Атланта, США	Котельник Андрій	срібло	бокс	вагова категорія до 60 кг	2000, м. Сідней, Австралія
Подкопаєва Лілія	срібло	спортивна гімнастика	вправи на колоді	1996, м. Атланта, США	Матвєєв Сергій	срібло	велоспорт	командна гонка переслідування	2000, м. Сідней, Австралія
Фролова Інна	срібло	академічне веслування	четвірка парна	1996, м. Атланта, США	Мезенцев Руслан	срібло	спортивна гімнастика	командна першість	2000, м. Сідней, Австралія
Бабакова Інга	бронза	легка атлетика	стрибки у висоту	1996, м. Атланта, США	Перешкура Валерій	срібло	спортивна гімнастика	командна першість	2000, м. Сідней, Австралія
Багач Олександр	бронза	легка атлетика	штовхання ядра	1996, м. Атланта, США	Садовнича Олена	срібло	стрільба з лука	командні змагання	2000, м. Сідней, Австралія
Вітриченко Олена	бронза	художня гімнастика	індивідуальне багатоборство	1996, м. Атланта, США	Світличний Олександр	срібло	спортивна гімнастика	командна першість	2000, м. Сідней, Австралія
Готфрід Денис	бронза	важка атлетика	вагова категорія до 99 кг	1996, м. Атланта, США	Сердюк Катерина	срібло	стрільба з лука	командні змагання	2000, м. Сідней, Австралія
Єрмаков Юрій	бронза	спортивна гімнастика	командна першість	1996, м. Атланта, США	Силантьєв Денис	срібло	плавання	200 м батерфляєм	2000, м. Сідней, Австралія
Зозіров Заза	бронза	вільна боротьба	вагова категорія до 68 кг	1996, м. Атланта, США	Симоненко Олександр	срібло	велоспорт	командна гонка переслідування	2000, м. Сідней, Австралія
Калашников Андрій	бронза	греко-римська боротьба	вагова категорія до 52 кг	1996, м. Атланта, США	Солдадзе Давид	срібло	греко-римська боротьба	вагова категорія до 97 кг	2000, м. Сідней, Австралія
Кирюхін Олег	бронза	бокс	вагова категорія до 48 кг	1996, м. Атланта, США	Феденко Олександр	срібло	велоспорт	командна гонка переслідування	2000, м. Сідней, Австралія
Коробчинський Ігор	бронза	спортивна гімнастика	вправи на брусах	1996, м. Атланта, США	Цигульова Оксана	срібло	стрибки на батуті	особисті змагання	2000, м. Сідней, Австралія
Косяк Олег	бронза	спортивна гімнастика	командна першість	1996, м. Атланта, США	Чернявський Сергій	срібло	велоспорт	командна гонка переслідування	2000, м. Сідней, Австралія
Крикун Олександр	бронза	легка атлетика	метання молота	1996, м. Атланта, США	Береш Олександр	бронза	спортивна гімнастика	абсолютна першість	2000, м. Сідней, Австралія
Місютін Григорій	бронза	спортивна гімнастика	командна першість	1996, м. Атланта, США	Говорова Олена	бронза	легка атлетика	потрійний стрибок	2000, м. Сідней, Австралія
Пахольчик Олена	бронза	вітрильний спорт	клас «470»	1996, м. Атланта, США	Данильченко Сергій	бронза	бокс	вагова категорія до 54 кг	2000, м. Сідней, Австралія
Садовнича Олена	бронза	стрільба з лука	особисті змагання	1996, м. Атланта, США	Жупина Олена	бронза	стрибки у воду	синхронні стрибки з трампліна	2000, м. Сідней, Австралія
Світличний Олександр	бронза	спортивна гімнастика	командна першість	1996, м. Атланта, США	Машуренко Руслан	бронза	дзюдо	вагова категорія до 90 кг	2000, м. Сідней, Австралія
Таран Руслана	бронза	вітрильний спорт	клас «470»	1996, м. Атланта, США	Пахольчик Олена	бронза	вітрильний спорт	клас «470»	2000, м. Сідней, Австралія
Тедєєв Ельбрус	бронза	вільна боротьба	вагова категорія до 62 кг	1996, м. Атланта, США	Сидоренко Володимир	бронза	бокс	вагова категорія до 51 кг	2000, м. Сідней, Австралія
Шаменко Володимир	бронза	спортивна гімнастика	командна першість	1996, м. Атланта, США	Таран Руслана	бронза	вітрильний спорт	клас «470»	2000, м. Сідней, Австралія
Шаріпов Рустам	бронза	спортивна гімнастика	командна першість	1996, м. Атланта, США	Федчук Андрій	бронза	бокс	вагова категорія до 81 кг	2000, м. Сідней, Австралія
Клочкова Яна	золото (двічі)	плавання	200 м комплексним плаванням; 400 м комплексним плаванням	2000, м. Сідней, Австралія	Шуренко Роман	бронза	легка атлетика	стрибки в довжину	2000, м. Сідней, Австралія
Мільчев Микола	золото	стендова стрільба	круглий стенд	2000, м. Сідней, Австралія	Янович Ірина	бронза	велоспорт	спринт	2000, м. Сідней, Австралія
Береш Олександр	срібло	спортивна гімнастика	командна першість	2000, м. Сідней, Австралія	Гончаров Валерій	золото	спортивна гімнастика	вправи на брусах	2004, Афіни, Греція
					Клочкова Яна	золото (двічі)	плавання	200 м комплексним плаванням; 400 м комплексним плаванням	2004, Афіни, Греція

Спортсмен(ка)	Медаль	Вид спорту	Спортивна дисципліна	Рік і місце Олімпійських ігор №	Рубан Віктор	бронза	стрільба з лука	командні змагання	2004, Афіни, Греція
Костевич Олена	золото	кульова стрільба	пневматичний пістолет	2004, Афіни, Греція	Семикіна Тетяна	бронза	веслування на байдарках і каное	байдарка-четвірка, 500 м	2004, Афіни, Греція
Мельник-Мерлені Ірина	золото	вільна боротьба	вагова категорія до 48 кг	2004, Афіни, Греція	Сердінов Андрій	бронза	плавання	100 м батерфляєм	2004, Афіни, Греція
Нікітін Юрій	золото	стрибки на батуті		2004, Афіни, Греція	Сердюк Олександр	бронза	стрільба з лука	командні змагання	2004, Афіни, Греція
Скакун Наталія	золото	важка атлетика	вагова категорія до 63 кг	2004, Афіни, Греція	Стопіна Віта	бронза	легка атлетика	стрибки у висоту	2004, Афіни, Греція
Тедеев Ельбрус	золото	вільна боротьба	вагова категорія до 66 кг	2004, Афіни, Греція	Сюкало Ганна	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція
Гонтюк Роман	срібло	дзюдо	вагова категорія до 81 кг	2004, Афіни, Греція	Терещук-Антіпова Тетяна	бронза	легка атлетика	біг на 400 м з бар'єрами	2004, Афіни, Греція
Калініна Ганна	срібло	вітрильний спорт	клас «Інг'лінг»	2004, Афіни, Греція	Третьяк Владислав	бронза	фехтування	шабля	2004, Афіни, Греція
Красовська Олена	срібло	легка атлетика	біг на 100 м з бар'єрами	2004, Афіни, Греція	Цигиця Олена	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція
Леончик Георгій	срібло	вітрильний спорт	клас «49ер»	2004, Афіни, Греція	Череватова Олена	бронза	веслування на байдарках і каное	байдарка-четвірка, 500 м	2004, Афіни, Греція
Лука Родіон	срібло	вітрильний спорт	клас «49ер»	2004, Афіни, Греція	Шапошников Леонід	бронза	академічне веслування	четвірка парна	2004, Афіни, Греція
Матеушева Світлана	срібло	вітрильний спорт	клас «Інг'лінг»	2004, Афіни, Греція	Шевченко Людмила	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція
Разорьонов Ігор	срібло	важка атлетика	вагова категорія до 105 кг	2004, Афіни, Греція	Шинкаренко Тетяна	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція
Таран Руслана	срібло	вітрильний спорт	клас «Інг'лінг»	2004, Афіни, Греція	Яценко Олена	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція
Балабанова Ганна	бронза	веслування на байдарках і каное	байдарка-четвірка, 500 м	2004, Афіни, Греція	Айвазян Артур	золото	кульова стрільба	гвинтівка, положення лежачи	2008, Пекін, Китай
Безсонова Ганна	бронза	художня гімнастика	індивідуальне багатоборство	2004, Афіни, Греція	Добринська Наталія	золото	легка атлетика	семиборство	2008, Пекін, Китай
Білошенко Сергій	бронза	академічне веслування	четвірка парна	2004, Афіни, Греція	Жовнір Ольга	золото	фехтування	шабля, команда	2008, Пекін, Китай
Борисенко Наталія	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Ломаченко Василь	золото	бокс	вагова категорія до 57 кг	2008, Пекін, Китай
Бородіна Анастасія	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Осипенко-Радомська Інна	золото	веслування на байдарках і каное	байдарка-одиночка, 500 м	2008, Пекін, Китай
Бурмістрова Ганна	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Петрів Олександр	золото	кульова стрільба	швидкісний пістолет	2008, Пекін, Китай
Вергелюк-Стрілець Марина	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Пундик Галина	золото	фехтування	шабля, команда	2008, Пекін, Китай
Гончарова Ірина	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Рубан Віктор	золото	стрільба із лука	індивідуальні змагання	2008, Пекін, Китай
Грачов Дмитро	бронза	стрільба з лука	командні змагання	2004, Афіни, Греція	Харлан Ольга	золото	фехтування	шабля, команда	2008, Пекін, Китай
Гринь Сергій	бронза	академічне веслування	четвірка парна	2004, Афіни, Греція	Хомрова Олена	золото	фехтування	шабля, команда	2008, Пекін, Китай
Заспа Лариса	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Антонова Олена	срібло	легка атлетика	метання диска	2008, Пекін, Китай
Ликов Олег	бронза	академічне веслування	четвірка парна	2004, Афіни, Греція	Ліщинська Ірина	срібло	легка атлетика	біг на 1500 м	2008, Пекін, Китай
Ляпіна Наталія	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Стадник Андрій	срібло	вільна боротьба	вагова категорія до 66 кг	2008, Пекін, Китай
Маркушевська Галина	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Сухоруков Юрій	срібло	кульова стрільба	гвинтівка, з 3-х позицій	2008, Пекін, Китай
Осипенко-Радомська Інна	бронза	веслування на байдарках і каное	байдарка-четвірка, 500 м	2004, Афіни, Греція	Безсонова Ганна	бронза	художня гімнастика	індивідуальне багатоборство	2008, Пекін, Китай
Радченко Олена	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Воробійов Олександр	бронза	спортивна гімнастика	вправи на кільцях	2008, Пекін, Китай
Райхель Оксана	бронза	гандбол		2004, Афіни, Греція	Глазков В'ячеслав	бронза	бокс	вагова категорія понад 91 кг	2008, Пекін, Китай

Спортсмен(ка)	Медаль	Вид спорту	Спортивна дисципліна	Рік і місце Олімпійських ігор					
					Ремень Марія	бронза	легка атлетика	естафета 4 × 100 м	2012, Лондон, Велика Британія
Гонтюк Роман	бронза	дзюдо	вагова категорія до 81 кг	2008, Пекін, Китай	Саладуха Ольга	бронза	легка атлетика	потрійний стрибок	2012, Лондон, Велика Британія
Данько Тарас	бронза	вільна боротьба	вагова категорія до 84 кг	2008, Пекін, Китай	Стуй Христина	бронза	легка атлетика	естафета 4 × 100 м	2012, Лондон, Велика Британія
Калитовська Леся	бронза	велоспорт	індивідуальна гонка переслідування	2008, Пекін, Китай	Харлан Ольга	бронза	фехтування	шабля	2012, Лондон, Велика Британія
Кваша Ілля	бронза	стрибки у воду	синхронні стрибки з трампліна	2008, Пекін, Китай	Шелестюк Тарас	бронза	бокс	вагова категорія до 69 кг	2012, Лондон, Велика Британія
Мельник-Мерлені Ірина	бронза	вільна боротьба	вагова категорія до 48 кг	2008, Пекін, Китай	Верняєв Олег	золото	спортивна гімнастика	вправи на брусах	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Пригоров Олексій	бронза	стрибки у воду	синхронні стрибки з трампліна	2008, Пекін, Китай	Чебан Юрій	золото	веслування на байдарках і каное	каное-одиночка, 200 м	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Тобіас Наталія	бронза	легка атлетика	біг на 1500 м	2008, Пекін, Китай	Беленюк Жан	срібло	греко-римська боротьба	вагова категорія до 85 кг	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Чебан Юрій	бронза	веслування на байдарках і каное	каное-одиночка, 500 м	2008, Пекін, Китай	Верняєв Олег	срібло	спортивна гімнастика	абсолютна першість	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Дементьєва Яна	золото	академічне веслування	четвірка парна	2012, Лондон, Велика Британія	Вороніна Олена	срібло	фехтування	шабля, команда	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Довгодько Наталія	золото	академічне веслування	четвірка парна	2012, Лондон, Велика Британія	Комащук Аліна	срібло	фехтування	шабля, команда	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Коженкова Анастасія	золото	академічне веслування	четвірка парна	2012, Лондон, Велика Британія	Кравацька Олена	срібло	фехтування	шабля, команда	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Ломаченко Василь	золото	бокс	вагова категорія до 60 кг	2012, Лондон, Велика Британія	Куліш Сергій	срібло	кульова стрільба	пневматична гвинтівка	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Футрик-Тарасенко Катерина	золото	академічне веслування	четвірка парна	2012, Лондон, Велика Британія	Тимощенко Павло	срібло	сучасне п'ятиборство		2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Усик Олександр	золото	бокс	вагова категорія до 91 кг	2012, Лондон, Велика Британія	Харлан Ольга	срібло	фехтування	шабля, команда	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Чебан Юрій	золото	веслування на байдарках і каное	каное-одиночка, 200 м	2012, Лондон, Велика Британія	Бондаренко Богдан	бронза	легка атлетика	стрибки у висоту	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Шемякіна Яна	золото	фехтування	шпага	2012, Лондон, Велика Британія	Міщук Тарас	бронза	веслування на байдарках і каное	каное-двійка, 1000 м	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Андрійцев Валерій	срібло	вільна боротьба	вагова категорія до 96 кг	2012, Лондон, Велика Британія	Різатдінова Анна	бронза	художня гімнастика	індивідуальне багатоборство	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Берінчик Денис	срібло	бокс	вагова категорія до 64 кг	2012, Лондон, Велика Британія	Харлан Ольга	бронза	фехтування	шабля	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Осипенко-Радомська Інна	срібло (двічі)	веслування на байдарках і каное	байдарка-одиночка, 200 м; байдарка-одиночка, 500 м	2012, Лондон, Велика Британія	Янчук Дмитро	бронза	веслування на байдарках і каное	каное-двійка, 1000 м	2016, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія
Бризгіна Єлизавета	бронза	легка атлетика	естафета 4 × 100 м	2012, Лондон, Велика Британія	Беленюк Жан	золото	греко-римська боротьба	вагова категорія до 87 кг	2020, Токіо, Японія
Гвоздик Олександр	бронза	бокс	вагова категорія до 81 кг	2012, Лондон, Велика Британія	Лузан Людмила	срібло	веслування на байдарках і каное	каное-двійка, 500 м	2020, Токіо, Японія
Костевич Олена	бронза (двічі)	кульова стрільба	пневматичний пістолет; малокаліберний пістолет	2012, Лондон, Велика Британія	Насібов Парвіз	срібло	греко-римська боротьба	вагова категорія до 67 кг	2020, Токіо, Японія
Паратова Юлія	бронза	важка атлетика	вагова категорія до 53 кг	2012, Лондон, Велика Британія	Романчук Михайло	срібло	плавання	1500 м вільним стилем	2020, Токіо, Японія
Повх Олеся	бронза	легка атлетика	естафета 4 × 100 м	2012, Лондон, Велика Британія	Старікова Олена	срібло	велоспорт	спринт	2020, Токіо, Японія
Радівілов Ігор	бронза	спортивна гімнастика	опорний стрибок	2012, Лондон, Велика Британія	Терлюга Анжеліка	срібло	карате	вагова категорія до 55 кг	2020, Токіо, Японія

Спортсмен(ка)	Медаль	Вид спорту	Спортивна дисципліна	Рік і місце Олімпійських ігор	Насібов Парвіз	срібло	греко-римська боротьба	вагова категорія до 67 кг	2024, Париж, Франція
Хижняк Олександр	срібло	бокс	вагова категорія до 75 кг	2020, Токіо, Японія	Лузан Людмила	срібло	веслування на байдарках і каное	каное-двійка, 500 м	2024, Париж, Франція
Четверікова Анастасія	срібло	веслування на байдарках і каное	каное-двійка, 500 м	2020, Токіо, Японія	Рибачок Анастасія	срібло	веслування на байдарках і каное	каное-двійка, 500 м	2024, Париж, Франція
Алексіва Владислава	бронза	артистичне плавання	група	2020, Токіо, Японія	Беленюк Жан	бронза	греко-римська боротьба	вагова категорія до 87 кг	2024, Париж, Франція
Алексіва Марина	бронза	артистичне плавання	група	2020, Токіо, Японія	Харлан Ольга	бронза	фехтування	шабля	2024, Париж, Франція
Білодід Дар'я	бронза	дзюдо	вагова категорія до 48 кг	2020, Токіо, Японія	Герасченко Ірина	бронза	легка атлетика	стрибки у висоту	2024, Париж, Франція
Горуна Станіслав	бронза	карате	вагова категорія до 75 кг	2020, Токіо, Японія	Кохан Михайло	бронза	легка атлетика	метання молота	2024, Париж, Франція
Коляденко Ірина	бронза	вільна боротьба	вагова категорія до 62 кг	2020, Токіо, Японія	Здобутки на зимових Олімпійських іграх за часів державної незалежності України У 1992 на 16-х зимових Олімпійських іграх у м. Альбервілль (Франція) українці виступали у складі Об'єднаної команди колишніх радянських республік. Золоті медалі здобули О. Житник (хокей) та В. Петренко (фігурне катання). Україна окремою командою, яку представляли 37 спортсменів, вперше взяла участь на 17-х зимових Олімпійських іграх (м. Ліллегаммер, Норвегія, 1994). Її здобутками стали 2 нагороди: золота й бронзова. Першою олімпійською чемпіонкою незалежної України стала фігуристка О. Баюл, а першою медалісткою — біатлоністка В. Цербе-Несіна, яка завоювала бронзову медаль у гонці на дистанції 7,5 км. Загалом на зимових Олімпійських іграх українці здобували нагороди з біатлону, фігурного катання та фристайлу. Хоча на 18-х зимових Олімпійських іграх (м. Нагано, Японія, 1998) брали участь 56 українських спортсменів, єдиною призеркою (срібна нагорода) стала біатлоністка О. Петрова. На наступних змаганнях (м. Солт-Лейк-Сіті, США, 2002) українська збірна команда (68 учасників) медалей не виграла. Здобутками українців (брали участь 52 осіб) на 20-х зимових Олімпійських іграх, що відбулися 2006 в італійському Турині, стали 2 бронзові нагороди, які отримали біатлоністка Л. Єфремова та фігуристи О. Грушина і Р. Гончаров (див. Грушина і Гончаров). Виступ на наступних зимових Олімпійських іграх у Ванкувері (Канада, 2010) став найневдалим для України за весь час. Найвищі місця, що посіли українські спортсмени, — 5-е, 6-е і 8-е. Тоді як на Олімпійських іграх у Солт-Лейк-Сіті найвищими стали 5-е, 6-е і 7-е місця. На 22-х зимових Олімпійських іграх (м. Сочі, РФ, 2014) найбільших успіхів досягли українські біатлоністки, здобувши золоту (О. Підгрушна, Ю. Джима, Віта та Валентина Семеренки; естафета) та бронзові (Віта Семеренко; спринт) нагороди. О. Абраменко став єдиним українським призером на 23-х (м. Пхьончхан, Південна Корея, 2018) і 24-х (Пекін, 2022) зимових Олімпійських іграх, вигравши золоту та срібну медалі з фристайлу.				
Костевич Олена	бронза	кульова стрільба	мікст	2020, Токіо, Японія					
Лузан Людмила	бронза	веслування на байдарках і каное	каное-одиночка, 200 м	2020, Токіо, Японія					
Магучіх Ярослава	бронза	легка атлетика	стрибки у висоту	2020, Токіо, Японія					
Омельчук Олег	бронза	кульова стрільба	мікст	2020, Токіо, Японія					
Резнік Катерина	бронза	артистичне плавання	група	2020, Токіо, Японія					
Рейзлін Ігор	бронза	фехтування	шпага	2020, Токіо, Японія					
Романчук Михайло	бронза	плавання	800 м вільним стилем	2020, Токіо, Японія					
Савчук Анастасія	бронза	артистичне плавання	дует; група	2020, Токіо, Японія					
Світоліна Еліна	бронза	теніс	одиночний розряд	2020, Токіо, Японія					
Сидоренко Ксенія	бронза	артистичне плавання	група	2020, Токіо, Японія					
Федіна Марта	бронза (двічі)	артистичне плавання	дует; група	2020, Токіо, Японія					
Черкасова Алла	бронза	вільна боротьба	вагова категорія до 68 кг	2020, Токіо, Японія					
Шинкаренко Аліна	бронза	артистичне плавання	група	2020, Токіо, Японія					
Яхно Єлизавета	бронза	артистичне плавання	група	2020, Токіо, Японія					
Харлан Ольга	золото	фехтування	шабля, команда	2024, Париж, Франція					
Аліна Комащук	золото	фехтування	шабля, команда	2024, Париж, Франція					
Олена Кравецька	золото	фехтування	шабля, команда	2024, Париж, Франція					
Юлія Бакастова	золото	фехтування	шабля, команда	2024, Париж, Франція					
Магучіх Ярослава	золото	легка атлетика	стрибки у висоту	2024, Париж, Франція					
Хижняк Олександр	золото	бокс	вагова категорія до 80 кг	2024, Париж, Франція					
Куліш Сергій	срібло	кульова стрільба	пневматична гвинтівка	2024, Париж, Франція					
Ковтун Ілля	срібло	спортивна гімнастика	вправи на брусах	2024, Париж, Франція					
Коляденко Ірина	срібло	вільна боротьба	вагова категорія до 62 кг	2024, Париж, Франція					

Табл. 2. Українські медалісти зимових Олімпійських ігор

Спортсмен(ка)	Медаль	Вид спорту	Спортивна дисципліна	Рік і місце зимових Олімпійських ігор
Баюл Оксана	золото	фігурне катання	одиночне катання	1994, м. Ліл-легаммер, Норвегія
Цербе-Несіна Валентина	бронза	біатлон	спринт	1994, м. Ліл-легаммер, Норвегія
Петрова Олена	срібло	біатлон	індивідуальна гонка	1998, м. Нагано, Японія
Гончаров Руслан	бронза	фігурне катання	спортивні танці	2006, м. Турин, Італія
Грушина Олена	бронза	фігурне катання	спортивні танці	2006, м. Турин, Італія
Єфремова Лілія	бронза	біатлон	спринт	2006, м. Турин, Італія
Підгрушна Олена	золото	біатлон	естафета	2014, м. Сочі, РФ
Джима Юлія	золото	біатлон	естафета	2014, м. Сочі, РФ
Семеренко Валентина	золото	біатлон	естафета	2014, м. Сочі, РФ

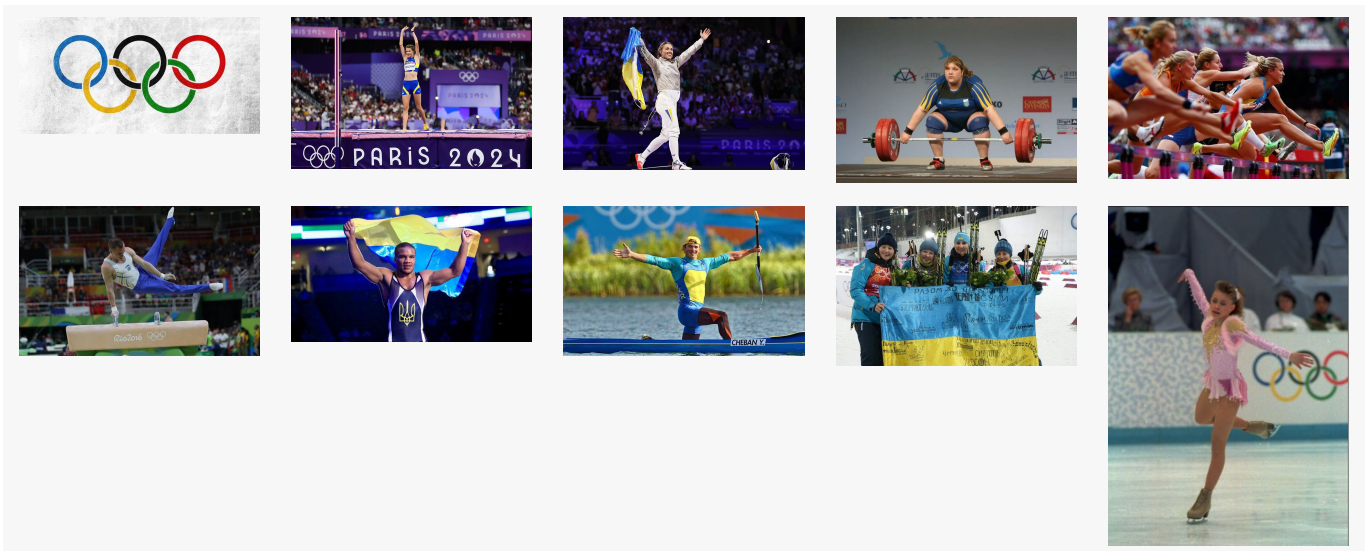
Семеренко Віта	золото	біатлон	естафета	2014, м. Сочі, РФ
Семеренко Віта	бронза	біатлон	спринт	2014, м. Сочі, РФ
Абраменко Олександр	золото	фрістайл	лижна акробатика	2018, м. Пхьончхан, Південна Корея
Абраменко Олександр	срібло	фрістайл	лижна акробатика	2022, Пекін, Китай

Рекомендована література

1. Олімпійське сузір'я України. Атлети. К., 2010;
2. Олімпійське сузір'я України. Тренери. К., 2011;
3. Олексієнко Я. І., Ведмедюк А. Д., Меньших О. Е. Олімпійські ігри. Участь українських спортсменів в олімпійських іграх: перемоги та поразки: нав.-метод. посіб. Черкаси, 2016;
4. Булатова М., Єрмолова В. Витоки олімпійської ідеї на праукраїнських землях // Science in Olympic Sport. 2021. № 2;
5. Булатова М. М., Єрмолова В. М., Радченко Л. О., Кроль І. М., Єгунов, М. В. «Олімпійський спорт» у таблицях. К., 2024.

О. С. Іщенко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Олімпійські ігри / О. С. Іщенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-76528>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).